

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 74. Ochrona środowiska jako obowiązek władz publicznych

1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.

3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska.

4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) w art. 4 stanowi, że:

1. Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.

2. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.

3. Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

Toruń, dnia 9 kwietnia 2025 roku

Do Rady Miejskiej w ZŁOCIENCU

URZĄD MIEJSKI W ZŁOCIENCU

ul. Stary Rynek 3, 78 - 520 Złocieniec

PETYCJA składana w interesie PUBLICZNYM

Niniejszym wnoszę, wnioskuję, ślicznie proszę o

1. Zmianę - **AKTUALIZACJĘ Prawa Miejscowego** w zakresie funkcjonowania 52 pomników przyrody tj **UTWORZENIE UCHWAŁY (lub Uchwał) Rady Miejskiej w sprawie pomników przyrody** znajdujących się na terenie gminy **DRAWSKO POMORSKIE** w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór
2. Utworzenie dokumentu – raportu stanu, zauważonych potrzeb w zakresie ochrony pomników przyrody i corocznego lub raz na dwa lata przedstawiania go Radzie Miejskiej z uwzględnieniem stanu zdrowotnego, kompletności oznakowania, porządku wokół i koniecznych prac w celu zapewnienia ochrony.

Uzasadnienie:

Ad 1

Zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody* z 2004 roku **jedynym zarządzającym** pomnikami przyrody na swoim terenie są Rady Miast (Gmin) wraz z Burmistrzem (Wójtem, Prezydentem)

Zgodnie z *rozporządzeniem ministra środowiska z 2012 roku o Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (CRFOP)* prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (GDOŚ) to Rady Miast (gmin) są zobowiązane do uaktualnienia Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w zakresie danych dotyczących pomników przyrody znajdujących się na ich terenie. Odbywa się to w formie uchwał po uzgodnieniu z RDOŚ i finalnie wystąpieniu do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Zgodnie z art. 21 pkt 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z roku 2009 Nr 92, poz. 753 ze zm.), rady gmin przejęły WSZYSTKIE KOMPETENCJE organów które utworzyły lub ustanowiły pomniki przyrody w przeszłości.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty **należy do zadań własnych gminy**, przy czym zadania własne obejmują m. in. sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, **ochrony środowiska i przyrody** oraz gospodarki wodnej.

Wskazanie **sprawującego nadzór jest aktualnym wymogiem** w procedurze tworzenia uchwał ustanawiających pomniki przyrody i wynika on z art. 44 punkt 2 ustawy o ochronie przyrody.

Na terenie Gminy Złocieniec zgodnie z danymi CRFOP winno znajdować się przynajmniej 52 pomników przyrody – na wszystkie 92 z terenu gminy, **które funkcjonują, ale zostały utworzone przez organy, który już nie istnieje lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody albo w akcie ustanawiającym nie wskazano sprawującego nadzór**. Po dacie 01.08.2009 r. wszedł w życie przepis art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie, który przyznaje kompetencje w tym zakresie radom gmin. Kompetencje te są zgodne z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku. Jednak w „starych”, „dawnych” aktach prawnych kompetencje pozostały niezmienione. Jest to przyczyna i powód nieporozumień np. w zakresie określenia zarządzającego. Ponadto istnieje niezgodność w tym zakresie pomiędzy ustawami – aktami wyższego rzędu – uchwałą o ochronie przyrody z 2004 roku, a uchwałami mniejszego rzędu – aktami ustanawiającymi pomniki przyrody (prawo miejscowe).

W 2018 roku NIK przeprowadził kontrolę 29 gmin w zakresie lokalnych form ochrony przyrody. W kontrolowanych gminach ponad 70% lokalnych form ochrony przyrody funkcjonowało na podstawie aktów prawa miejscowego, wydanych przez inne niż rada gminy organy. Akty te nie spełniały obowiązujących wymogów i zawierały nieaktualne dane. Mimo to w 90% gmin nie podejmowano działań w celu wydania przez rady gmin uchwał dostosowujących ww. akty prawa miejscowego do obecnego stanu prawnego i faktycznego. NIK wydał rekomendacje dla Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów. Wnioskował między innymi o: „Dokonanie przeglądu stanu lokalnych form ochrony przyrody oraz ustalenie niezbędnych potrzeb dla ich zabezpieczenia; (...) **podjęcie działań dla zgodnego z przepisami prawa i stanem faktycznym uregulowania w aktach prawa miejscowego funkcjonowania lokalnych form ochrony przyrody**; (...) przekazywanie bieżących danych o ustanowieniu i zniesieniu formy ochrony do regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i GDOŚ oraz zaktualizowanego ich stanu”. **Na podstawie danych w CRFOP Gmina Złocieniec nie przeprowadziła działań w tym zakresie od tego czasu.**

Celem niniejszej petycji jest poproszenie Rady Miejskiej w Złocieniu o podjęcie działań w celu zmian prawa miejscowego i dostosowania „dawnych” aktów prawa miejscowego do wymogów aktualnego stanu prawnego, zgodnego z tymi w ustawach. Jest to również ważne dla uniknięcia nieporozumień lub niejasności interpretacyjnych w zakresie organu sprawującego nadzór nad tymi formami ochrony.

Niniejsza petycja jest powieleniem wniosków i uwag NIK z 2018 roku. Przy projektowaniu uchwały w sprawie pomników przyrody możecie się Państwo wzorować na uchwałach gmin, które spełniły już ten obowiązek: Czaplinek, Brodnica miejska, Koronowo (bardzo obszerna uchwała z 2024 roku), Golub-Dobrzyń wiejska, Nakło nad Notecią, Szubin, **Świecie**, Pruszcz, Dobra pow. łebski. Również na stronie GDOŚ znajdują się rekomendacje przesłane do wszystkich gmin w 2018 roku:

<https://www.gov.pl/attachment/eab816fb-6e1f-4000-b588-7d4292b87029>. Kliknięcie na link spowoduje ściągnięcie na dysk lokalny spakowanych plików 34MB. W załączeniu uchwała rady miejskiej **Świecie** – sugeruję i wnioskuję abyście Państwo czerpali z niej wzór gdyż zawiera wszystkie informacje zarówno w uchwale właściwej jak i w załączniku i jest jedną z najlepiej zredagowanych na tle całej Polski.

W nowej uchwale mogą się znaleźć aktualne wartości obwodów w pierśnicy (na wysokości 1,3m) lub inne dane. **Jest to doskonała okazja do dokonania przeglądu stanu zdrowotnego pomników, kompletności oznakowania, porządku wokół, stanu ilościowego w przypadku alei i pomników grupowych, poprawności położenia, poprawności i aktualności informacji w formularzach CRFOP itp. Możecie Państwo w nowej uchwale nadać nazwy poszczególnym pomnikom.**

Ad 2

Wprowadzenie systemu procedury corocznego informowania Rady Miejskiej w Złocieniu o stanie pomników przyrody na terenie gminy jest jak najbardziej **zgodna z zasadami ochrony nad pomnikami przyrody**, stałego ciągłego nadzoru nad nimi, posiadania aktualnej informacji o nich w zakresie stanu zdrowotnego, porządku wokół, stanu oznakowania w celu zaplanowania koniecznych zabiegów pielęgnacyjnych oraz innych czynności zapewniających ochronę. Przepis art. 18 ustawy z 27.04.2001 r. - Prawo ochrony środowiska – nałożył na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania dwuletnich raportów z realizacji programów ochrony środowiska. Z wykonania programów organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy.

Jest to jak najbardziej zgodne z wnioskami pokontrolnymi NIK z 2018 roku po przeprowadzeniu kontroli w 29 gminach w zakresie ochrony lokalnych form przyrody, w których można znaleźć zalecenie: „Dokumentowanie działań kontrolnych dotyczących zachowania lokalnych form ochrony przyrody”.

Możecie Państwo zastosować inny wzór formularza, aczkolwiek ważne jest to aby były na nim informacje o porządku wokół, stanie oznakowania, stanie zdrowotnym lub innych uwagach dotyczących wykonania niezbędnych prac w celu ochrony pomników przyrody. Wzór przykładowego formularza na końcu.

Szanowna Radno Miasta Złocieniec. Jako jedyni otrzymujecie dodatkową tabelę nr 2 zawierającą wykaz 16 pomników przyrody ze swojego terenu, w których ilość poszczególnych drzew / tworów w terenie nie pokrywa się z danymi w aktach założycielskich lub/i sumarycznie w aktach znoszących ochronę.

Te dane były powszechnie dostępne i jawne przynajmniej od 2015 roku... i raczej nikt szczególnie tym faktem się nie przejął...

Powtórzę jest to przynajmniej zauważonych 16 pomników przyrody, w stosunku do których nikt z dotychczasowych samorządów z Państwa gminy do tej pory nie dokonał korekty ilościowej.

Bardzo proszę o stanowcze i całościowe podejście do tematu.

Gdyby taka procedura – system informowania Rady Miasta przez Wójta/Burmistrza takim stanie był wprowadzony wcześniej – takiej sytuacji w tej chwili by nie było.

W załączeniu również druga uchwała z gminy Lubochnia, która w sposób niecodzienny, aczkolwiek wg mojej opinii bardzo dobrze rozwiązała problem w przypadku pomników grupowych np. alei drzew.

Z punktu widzenia należytej ochrony pomników przyrody, porządku prawnego i prawidłowej realizacji zadań nałożonych na gminę - przeprowadzenie powyższych działań jest jak najbardziej wskazane i uzasadnione.

Jeżeli jednak macie Państwo jakiekolwiek wątpliwości, a przedstawione argumenty i źródła są nie wystarczające - sugeruję zwrócić się pisemnie do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, gdyż zgodnie z art. 45a ust 2 ustawy o ochronie przyrody to Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska koordynuje funkcjonowanie form ochrony przyrody i właśnie on winien udzielić Państwu wyczerpujących wyjaśnień.

Z poważaniem

Wzór – Przykład Formularza - Raportu okresowej kontroli pomników przyrody 2025 . Wzór zawiera kilka przykładów pomników przyrody z Państwa Gminy – resztę danych proszę uzupełnić wg własnego uznania i wygody identyfikacji obiektów oraz prezentacji danych.

Pomnik / drzewo	Oznakowanie	Porządek/ Uwagi /Stan zdrowotny	Data / podpis
Dąb szypułkowy, przy drodze Chlebowo-Słowianki, obręb Gawroniec PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.2226			09.04.2025 D.M.
Dąb szypułkowy, przy drodze Chlebowo-Słowianki, obręb Gawroniec PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.278		Istnieje? W miejscu oznakowania nie ma fizycznie drzewa, do weryfikacji i ew. korekty	09.04.2025 D.M.
Głaz narzutowy, obręb Gronowo, wydzielanie leśne 7f PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.2432		z lokalizacji wynika że jest to wydzielanie 7c, - do weryfikacji i ew korekty (błąd w nazwie miejscowości w CRFOP)	09.04.2025 D.M.
Klon pospolity, m. Bolegorzy, obręb Śmidzęcino PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.277		W karcie CRFOP jest błąd: m. Grabinek leży 800 na zachód od tego miejsca, wymagana korekta położenia: przedmiotowe drzewo jest po drugiej stronie drogi	09.04.2025 D.M.
Klon pospolity, m. Chlebowo, obręb Chlebowo PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.279			09.04.2025 D.M.
...		Wskazane jest sprawdzenie wszystkich kart w CRFOP i dokonanie wszelkich korekt	09.04.2025 D.M.

Uwagi i Prośba:

Szanowni Państwo,

Zrealizowanie tej petycji będzie dla mnie ważnym elementem – jest ona kierowana do niemalże wszystkich gmin z terenu woj. lubuskiego, opolskiego i kujawsko-pomorskiego no i oczywiście zachodniopomorskiego. Z tego względu mogą się pojawić błędy stylistyczne i gramatyczne – przepraszam.

Jest to mój udział w poprawie ochrony przyrody oraz w poprawie informacji na jej temat na terenie Polski. Jest to również sprawdzian dla Państwa – możecie w ten sposób wykazać w jaki sposób chronicie przyrodę, informujecie o niej i w jaki sposób reagujecie na inicjatywę obywatelską.

A proszę mi uwierzyć w niektórych miejscach jest naprawdę źle.

Numer na końcu nazwy pliku – petycji – to numer kolejny, gminy do której wystosowałem pismo w danym województwie.

Będę bardzo wdzięczny za pomoc.

Dziękuję

**Tabela2 – Dodatek. Wykaz zauważonych różnic ilościowych na podstawie danych z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. Dane od 2015 roku....
Gmina i Miasto Złocieniec**

Nr Inspire	Ile winno być	Ile jest	Różnica	Uwagi:
PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.290	7	5	2	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.291	3	2	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.293	5	1	4	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.294	2	1	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.304	2	1	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203042.308	5	3	2	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.330	1	2	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.331	7	332	325	65-4(1999r.)-2x1(2012r.)-1(2014r.)-14(2016r.)-2(2016r.)-15(2016r.)-20(2018r.)
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.338	2	1	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.342	2	1	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.351	1	5	4	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.356	2	1	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.362	2	1	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.372	3	2	1	
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.376	12	12	0	inne gatunki
PL.ZIPOP.1393.PP.3203063.378	81	81	0	nie wiadomo ile winno być